

Mustó János: A Dunánál

E számunk illusztrálására keresve sem találhattunk volna alkalmasabb képzőművészeti alkotásokat Mustó János Duna-sorozatának lapjainál. A tíz linómetszet mind szándékában, mind a megfogalmazás színvonalában méltó társa a következő oldalak törzsanyagának, a szlovák-magyar, magyar-szlovák sorskérdéseket feszegető történelmi elemzéseknek.

A salgótarjániként számontartott művész a Palócföld tündéerkertjének egyik varázsos völgyében megbúvó kis faluból, Lucfalváról származik. A község bejáratánál a helységnevtáblán ez is olvasható: Lucina. Meggyőző jelzéseként annak, hogy itt szlovákok élnek. A falu közepén, ott ahol valaha Mustó János szülőháza állt, vadonatúj oktatási intézmény pompázik, amit a Magyar Köztársaság kormányfője avatott föl, s aminek felépültét még belügyminiszterként hathatós eszközökkel támogatta.

A művész, aki a köznapok emberénél érzékenyebben tartja számon gyökereit, szinte készen kapta ebben a topográfiai pontban azt a koncentrátumot, ami a Duna-táji népek együttélési gondjainak művészi megfogalmazásához szükséges. Szülői ház, származás, kultúra, a történelem könyörtelen hullámverése, politikai szándékok és emberi jóakarát, múltidézés és a jelen jobbítása: ezek mind-mind megtestesülnek azon a pontosan megjelölhető földrajzi helyen, ahol a művész bölcsője ringott, s ahol "hegyipatak csobogású nyelven" (Illyés Gyula) énekeltek fölötte altatót.

Nem csoda hát, ha az iskola aulájába elkészítette a szlovák ajkú falu történetét feldolgozó pannóját. Egy vonás korunk jellemképén, hogy az összefoglaló igényű, egyetemes távlatokat alkalmazó munka érthetetlen okokból ma sincs a helyén. Változatlanul a műteremben vár sorsára.

Nem így Mustó János itt közölt sorozata, amely már számos kiállításon aratott sikert. A linók kiindulópontja kétségtelenül aktuálpolitikai. Közéletismódja azonban bevallottan József Attilától megörökölt. Lapról-lapra, mint a gondolat stációi, bontakozik ki az a program, amelynek semmi köze sincs a kisnemzeti civakodáshoz, annál inkább az egyetemes és helyi értékekhez, természet és ember vágyott harmóniájához, égtájak és régiók szerves kapcsolódásához, ember és ember emelkedett viszonyához. Kiállítás és megnyugvás, figyelmeztetés és program egyszerre ez a sorozat, amelyet az Életfa örök szimbóluma fog közre. Óhaj és remény a szigorú ítéletű történelmi szavak között.

Tartalom

Paróczai Csaba versei	3
Lőrinczy István: Bessy, ne ribanckodj! (színjáték)	9
MŰHELY	
G. Komoróczy Emőke: Nagy Pál intellektuális művészetéről	27
NEGYVEN ÉV MÚLTÁN	
Szokács László: Úgy éreztük, tiszta a lelkiismeretünk	39
SZOMSZÉDSÁG ÉS KÖZÖSSÉG	
Karol Wlachovský: A harmadik szlovák-magyar történeztalálkozó...	47
Dušan Kovač: Nacionalizmus, nemzetpolitikai program, nemzetállam	50
Hévízi Józsa: Területi és egyházi autonómia...	55
Balassa Zoltán: Nemzetállam és/vagy nemzeti identitás	62
Milan Podrimavský: A szlovákok nemzeti identitása...	67
Dušan Škvarna: A szlovákok modern nemzeti identitásának alakulása...	75
Tóth István: Adalékok az alföldi szlovákok...	82
Molnár Imre: A kisebbségi magyar népcsoport identitásának kialakulása...	86
Peter Zelenák: A kisebbségi kérdés és a szlovák autonomista törekvések...	97
Valerian Bystrický: Szlovákia államjogi helyzete...	102
Jozef Žatkuliak: Politikai elképzelések...	110
Hamberger Judit: Szlovák nemzetállami törekvések az 1990-es években	121

Nógrád Megye Közgyűlésének
folyóirata

Főszerkesztő:
Pál József

Főmunkatárs:
Nagy Pál

A szerkesztő bizottság elnöke:
Dr. Horváth István

A szerkesztő bizottság tagjai:
Ardamica Ferenc
Dr. Bánlaki Pál
Marschalkó Zsolt
K. Peák Ildikó
Paróczai Péter
Zsibói Béla

Felcélős kiadó:
Fehér Miklós

Szerkesztőség:
3100 Salgótarján
Rákóczi út 36.
Telefon: (32) 410-022, 314-386
Levélcím:
3101 Salgótarján, 1. Pf. 270

Kiadja:
a Balassi Bálint Könyvtár
3101 Salgótarján, Pf. 18

Készült:
a Balassi Bálint Könyvtár nyomdájában
Salgótarján

Szerkesztőségi fogadóórák:
kedd 11-16.30 óráig
szerda 11-16.30 óráig

Számlaszám: OTP: 11741000-15450250

E számunk szerzői:

Balassa Zoltán történész (Bp.), *V. Bys-trický* történész (Pozsony, Szlovákia), *G. Komoróczy Emőke* irod.tört. (Bp.), *Hamberger Judit* történész (Bp.), *Hévízi Józsa* történész (Bp.), *D. Kovač* történész (Pozsony, Szlovákia), *Lőrinczy István* (†) író, költő, drámaíró (Salgótarján), *Mol-nár Imre* történész (Bp.), *Paróczai Csaba* költő (Salgótarján), *M. Podrimavský* történész (Pozsony, Szlovákia), *D. Škvarna* történész (Pozsony, Szlovákia), *Szokács László* újságíró (Salgótarján), *Tóth István* történész (Szeged), *K. Wlachovský* műfordító, irod.tört. (Bp.-Pozsony), *P. Zelenák* történész (Pozsony), *J. Žatkuliak* történész (Pozsony)

E számunka illusztrációs anyaga:
Mustó János festőművész (Salgótarján)
A Dunánál című linósorozata.

Borítóterv:
Orbán György

Terjeszti a Balassi Bálint Megyei Könyvtár.
Előfizethető ugyanitt.
1997-ben megjelenik négy alkalommal.
Egyes szám ára: 120,- Ft,
előfizetési díj egy évre: 450,- Ft
**Kéziratokat és rajzokat nem örzünk meg
és nem küldünk vissza!**
Folyóiratunk Budapesten megvásárolható az
Írók Boltjában (Andrássy út 45.).

ISSN 0555-8867

Index: 25925